Кіріна І.В., студентка
Науковий керівник: Корват О.В., доцент, к.е.н, доц.
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Посилення конкуренції внаслідок глобалізації та цифровізації економіки потребує розвитку теорії і практики управління підприємствами. Одними з ключових понять менеджменту є «конкурентоздатність» і «конкурентоспроможність», які вітчизняні науковці використовують як тотожні категорії. Така проблема виникає в результаті перекладу з інших мов, тому потребує розв’язання.

Аналізу сутності конкурентоздатності присвячено праці багатьох науковців, зокрема М. Мескона [1], М. Портера [2], О. Дейнеги [3]. Розглянемо детально зміст категорії та сформулюємо відмінні характеристики цього поняття, що виникають під час перекладу.

Відповідно до етимологічного словника української мови, поняття «конкурентоздатність» і «конкурентоспроможність» мають спільний корінь, який походить від слова «конкуренція», що означає суперництво, змагання, зіткнення [4, с. 551]. Для проведення порівняльного аналізу, розглянемо другу частину кожної з категорій. В академічному тлумачному словнику «здатний» визначається як той, що може, уміє здійснювати щось, має певні здібності [5, с. 453], а «спроможний» - це той, який має здатність, можливість виконувати, здійснювати чи робити що-небудь [5, с. 1378]. Тобто спроможність – це можливість реалізувати свої уміння, а здатність – наявність здібностей для досягнення поставленої мети. Таким чином, можемо порівняти поняття «конкурентоздатність підприємства» та «конкурентоспроможність підприємства». Конкурентоздатність – наявність у суб`єкта господарювання властивостей, що необхідні для перемоги в конкурентній боротьбі, а конкурентоспроможність – можливість підприємства, організації вести конкурентне змагання.

Одним із небагатьох економістів, які чітко розділяють ці поняття, є О. В. Дейнега, який надає такі визначення аналізованим категоріям: конкурентоспроможність – це комплекс характеристик об’єкта (товару, підприємства, регіону, країни), який визначає його потенційний результат на ринку; конкурентоздатність – це здатність певного об’єкта (товару, підприємства, регіону, країни) витримувати конкуренцію порівняно із аналогічними об’єктами на ринку [3, с. 62]. За допомогою аналізу змісту та сутності категорій, наданих у працях провідних економістів, серед яких М. Мескон [1], М. Портер [2], та словниках української мови [4; 5] автором було сформовано характерні риси конкурентоздатних і конкурентоспроможних підприємств (табл. 1).

Таблиця 1

Характерні риси конкурентоздатних і конкурентоспроможних підприємств

Риси конкурентоспроможних підприємств	Риси конкурентоздатних підприємств
1. Наявність внутрішніх переваг підприємства 2. Ефективне використання наявних ресурсів 3. Розвиток та удосконалення товарів і послуг	1. Здатність перемогти конкурентів завдяки наявним внутрішнім перевагам 2. Ефективне використання наявних ресурсів 3. Здатність перемогти конкурентів завдяки розвитку та удосконалення товарів і послуг

Таким чином, характерні риси понять «конкурентоздатність» і «конкурентоспроможність» схожі між собою, адже в обох випадках підприємства прагнуть перемогти в конкурентній боротьбі. Проте конкурентоздатні суб’єкти господарювання мають здатність до перемоги, тому що використовують можливості у вигляді внутрішніх переваг, ефективного використання ресурсів і постійного вдосконалення.

Список використаних джерел

1. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента : уч. пособ. Москва : Дело, 1997. 704 с.
2. Портер М. Конкуренция : уч. пособ. Москва : Издательский дом «Вильямс», 2000. 495 с.
3. Дейнега О.В. Методологічні аспекти оцінювання конкурентоздатності підприємств. *Наук. праці Вінницького нац. техн. ун.-ту.* 2008. С. 61–68. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/VNULP/Logistyka /2008_623/10.pdf.
4. Етимологічний словник української мови : у 2 т. / уклад. Н. С. Родзевич та ін. Київ : Наукова думка, 1985. Т.2. 572 с.

Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.